СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 8. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 11-го січня 1945. — No. 8. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, January 11, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ ЖАДАЄ 70 БІЛІОНІВ НА ВІЙНУ В НОВІМ БУДЖЕТІ

ВАШИНГТОН. — Президент предложив палаті репрезентантів буджет на новий скарбовий рік, який розпочинається з днем 1. липня. У ньому обраховані федеральні видатки на 1946. рік на 83 біліони долярів, з них на ведення війни має піти 70 біліонів. Усіх видатків має бути 17 біліонів менше у порівнанню з теперішним буджетом. Разом з новим видатком, видатки на ведення війни від 1941. р. досягли висоти 450 біліонів. З кінцем буджетового року 1946. прилюдні довги Злучених Держав досягнуть суми $292,-300,000,000.

Предкладаючи буджет, президент згадав, що адміністрація прилюдних довгів є одним із найважніших завдань уряду, а для сплати довгів треба вживати прогресивних податків. У буджеті президент не згадує нічого про те, як довго війна ще може затягнутися, але видатки воєнні уложені так, начеб війна мала перейти пова 1946. скарбовий рік.

До буджету додав президент ще такі домагання: Щоб теперішню границю довгу поширити, бо потрібно нових позичок; щоб відновити Ленд-Ліз заки теперішній речинець покінчиться. Крім цих ще є домагання нових законів.

ПЕРЕДВИБОРЧІ ВИДАТКИ СІО.

ВАШИНГТОН. — Комітет Політичної Акції Конгресу Промислових Організацій (СІО) і його споріднені організації оприлюднили видатки вчасі останньої виборчої кампанії. Вони досягли суми $1,-327,775' Обі організації підтримували президента Рузвелта у його четвертій кандидатурі на президента. Вони предложили звіт із передвиборчих видатків конгресовому комітетови.

23 ЛЮДЕЙ ЗГИНУЛИ В РОЗБИТІМ ЛІТАКУ.

МАЙМІ (Флорида). — Підприємство Пян-Амерікен Ервейс потерпіло велику невдачу, коли його літак розбився в пристані Порт оф Спейн у державі Дрінідад в Середущій Америці, при чому згинули 23 особи. Літак був на службі вже 10 літ і мав за собою рекорд у перебутих милях дороги. Він затонув на морю, коли серед темряви пільот намагався найти летунський майдан. Із 20 осіб вирятувалися лише 7. Споміж погибших найдено лише 9 небіжчиків. Подробиць досі не проголошено.

ЗМЕНШАЮТЬ ВИРІБ ТОРГОВЕЛЬНИХ АВТ.

ВАШИНГТОН. — Рада Воєнної Продукції обтяла дозвіл на виріб нових троків на рік 1945. Як виясненння подали урядовці, що важні воєнні потреби приневолюють раду до цього кроку. Крім цього не стає наколісків та інших важних частин до виробу троків.

ЖИДІВСЬКА РОБІТНИЧА ОРГАНІЗАЦІЯ З ПРОТЕСТОМ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

НЮ ЙОРК. — Жидівський Робітничий Комітет, який обєднує центральні жидівські робітничі юнії, приналежні до Американської Федерації Праці і до Конгресу Промислових Організацій і розпоряджує силою пів міліона членів, виступив із Американської Жидівської Конференції. Як причину виступлення Жидівський Робітничий Комітет подає в окремій брошурі те, що конференція приняла у свій склад Жидівську секцію Міжнародного Робітничого Ордену. Як сказано у брошурі, цей орден є опанований комуністами і його завдання звернене на те, щоб сіяти незгоду та роздори в робітничих організаціях. У брошурі пригадали теж комуністам, як то вони виступали проти воєнних приготувань Америки вчасі, коли Совети були в спілці з Гітлером. „Жидівський Робітничий Комітет навчився з гіркого досвіду як у жидівських так і нежидівських робітничих організаціях, як то комуністи втискаються у робітничі ряди і всюди вносять деморалізацію та руїну" — сказано в брошурі. А при тім ще додано: „Без виїмку мусіла потерпіти кожна організація, яка допустила до себе комуністів".

НОВИЙ КАРУЗО.

БОФАЛО (Ню Йорк). — Молодий Енріко Карузо, син небіщика артиста-тенора, розпочав свою співацьку карієру як драматичний тенор у виступі в нічнім клюбі Тавн Барн. Він відспівав деякі оперові частини, а пресові критики помістили фахову оцінку його співу. Молодий Карузо має вже 39 літ. Запитаний, чому він розпочав свої виступи в нічнім клюбі, він дав таке пояснення: „Я думаю, що як перейду всі трудноші у виступі в нічнім клюбі, то всі інші виступи підуть мені легко."

АМЕРИКА ПЕРЕВЕЗЕ 30,000 ДОМІВ ДО АНҐЛІЇ

НЮ ЙОРК. — Наш уряд доставить до Анґлії 30,000 домів для приміщення робітників та їхніх родин, які потратили свої жилища вчасі війни внаслідок налету німецьких бомб. Форен Іkономик Адміністрейшен і Федерал Поблик Гавзинґ Оторитi порозумілися, щоб вислати туди вже наперед повироблювані частини домів на підставі Ленд-Лізу для допомоги Анґлії в розвязці одного з найважніших завдань воєнної доби. Контракт на закупно домів в Америці вимагає заплати $60,000,000.

Доми будуть лише партерові, однофамілійні, з плоскими дахами. Нараховують, що в нових дімках буде приміщених 120,000 осіб. Вістка про будову домів викликала різні коментарі, бо це властиво цивільна продукція, а не воєнна. Рада Воєнної Продукції вияснює, що і в Злучених Державах побудовано яких 800,000 домів для приміщення робітників учасі війни, отже нема нічого надзвичайного в тому, що готові доми висилається до Анґлії.

СОВЄТИ ДІСТАНУТЬ 60 АМЕРИКАНСЬКИХ КОРАБЛІВ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт виявив, що новий плян прохарчування Італії наладжений так, щоб на кожну особу припало 300 грамів поживи денно. При цій нагоді теж оприлюднено, що Росія вже дістає від Злучених Держав перевозові кораблі марки Либерті, а всіх їх має дістати 60. Кожен такий коарбель вартує міліон долярів. Зогляду на критику такого дарунку вчасі, коли визволені краї не можуть дістати харчів з Америки через недостачу кораблів, воєнний та морський департамент вияснює, що цього вимагає конечність. Одначе додають, що кораблі будуть передані Советам лише на час війни. Кораблі будуть плисти під російським прапором і будуть перевозити матеріяли потрібні для ведення війни.

Виявляється теж, що матеріяли до Совєтів будуть перевозити через пролив Дарданелі та через Чорне море, а не через Перський залив та Іран. Для цієї цілі Совети приспособили вже пристані Одесу, Миколаїв та Севастопіль.

ЯПОНІЯ БОЇТЬСЯ ЗІРВАННЯ З РОСІЄЮ?

СТОКҐОЛЬМ. — З того, що сюди приїхало більше число японських дипльоматів і ґазетярів, ґазети роблять висновок, що Японія передбачує зірвання взаємин Росією. Вона видно збирається оснувати тут свій „пост для підслухування".

ПЕРЕСИЛАЮТЬ МЕДИКАМЕНТИ ДЛЯ ЧЕХІЇ ЧЕРЕЗ РОСІЮ

ЛОНДОН. — Допомогова й Реґабілітаційна Адміністрація Обєднаних Держав переслала з Британії літаками 80 скринь медикаментів для чеськословацького уряду через Москву. З Америки вишлеться незадовго ще більший ладунок таких припасів до одного російського порту.

ЗРІСТ ПРОТИ-УРЯДОВИХ НАСТРОЇВ У НІМЕЧЧИНІ?

БЕРН. — З Німеччини приходять замітні вісти. В них може бути дещо пропаґанди, бо їх містять самі німецькі часописи; одначе швайцарські ґазети нотують їх як замітні показчики. За тими вістями, найсильнішою групою спротиву проти націстичного уряду є комуністи. Вони свідомо йдуть на повалення режіму Гітлера. Певна опозиція до Гітлера назріває серед великих промисловців, що свого часу перейшли були на бік Гітлера. Вони тепер хотіли би виречися Гітлера й в цей спосіб урятувати свої промисли. Поважну силу становлять чужинецькі робітники, спроваджені до Німеччини від початку війни. В околиці Франкфурта в лісах ховається коло 5,000 чужинців; вони роблять постійну напади на села й фарми.

ФРАНЦУЗЬКІ ҐАЗЕТИ ГРОЗЯТЬ СТРАЙКОМ

ПАРИЖ. — Всі французькі ґазети загрозили урядові, що перестануть виходити, якщо міністер війни не відкличе негайно свого завішення на один місяць часопису „Франс-Суар". Міністер війни як міністер видавництв завісив той часопис за нарушення цензуральних обмежень.

Часопис „Франс-Суар" мав свій початок у підпільнім часописі „Дефанс де Франс", що почав виходити підчас німецької окупації.

ЛІНЧУЮТЬ ФРАНЦУЗІВ У ВЯЗНИЦЯХ

ПАРИЖ. — Пятнацять узброєних людей вдерлося до вязниці в Родесі, в південній Франції, і заставивши заряд вязниці відкрити собі келії, вивели трьох людей, обвинувачених за співпрацю з Вішівським урядом, на подвіря й там їх розстріляли. Один з розстріляних був засуджений на смерть правильним судом.

Про інші випадки самосуду доносять з міст: Мобеж, Пуатіе, Бурж і Аль, У всіх випадках самосудці закидують правильним судам повільність поступовання. Міністерство судівництва каже, що осуджування таких людей не може йти скорше, бо прецінь у Франції тепер жде 18,700 осіб на суд за співпрацю з німцями.

НАЦІСТИ ЗАБИРАЮТЬ ОДІННЯ

БЕРН. — Націстичний уряд оголошує, що німецький „фолькcштурм" потребує нагло одіння й взиває нарід віддавати всяке можливе одіво.

ОБСАДЖУЮОЬ ДОРОГИ МІНАМИ.—Американські сапери, не зважаючи на студінь та сніги, закопують міни здовж доріг, якими, як надіються, будуть переїзджати німецькі троки та тенки. Сцена знята в часі, коли німці наступали на просторі Люксембурґ—Бельгія.

АМЕРИКАНЦІ ВИСІЛИ НА ГОЛОВНИЙ ФИЛИПИНСЬКИЙ ОСТРОВ

ГОЛОВНА КВАТИРА АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСЬК НА ФИЛИПИНСЬКІМ ОСТРОВІ ЛЕЙТЕ. — Американські війська висіли на Люсон, найбільший остров Филипинів, на котрому находиться столиця Филипинів Маніла. Висіли вони у вівторок в пів до десятої години рано й відразу всадовилися на чотирох позиціях й південно-східного побережжя залив у Лінґайена. Від одної з тих позицій, що находиться коло Сан Фабіяну, до столиці Манілі сто миль.

Війська висаджено на Люсон під особистою командою генерала Доґласа МекАртура. Висадження попередило страшне бомбардування побереж, на котрі малося висадити війська, з воєнних кораблів та літаків. Американський комунікат каже, що висадження військ було для японців несподіванкою, хоча вони робили через кілька днів завзяті заходи проти американських кораблів. В цій гармаді, що висаджувала війська, було коло 800 кораблів. Певне число цих кораблів ворог затопив, але й він самий потерпів поважні втрати в своїй воєнній і торговельній фльоті; ворогови збито 79 літаків, розбито малу субмарину, два нищителі й кілька інших кораблів. При висаджуванню військ на Люсон їх закривали літаки генерала Кенія та кораблі адмірала Кінкерда, кораблі адмірала Ґалсея помагали з віддалі.

Каже генерал МекАртур у своїм комунікаті: „Головний рішальний бій за звільнення Филипинів й за опанування над південно-західним Пацифіком вже почався." Само висаджування вояків на остров Люсон відбулося без втрати в людях. Спротив ворога був дуже малий. Ворожі прибережні батерії розбили великі гармати з кораблів Семої Фльоти ще, поки почалося висаджування військ. Висаджені війська негайно почали свій наступ вглиб острова.

ПІДПІЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОМАГАЮТЬ АМЕРИКАНЦЯМ НА ЛЮСОНІ.

Генерал Карльос Лейте, каже, що на острові Люсоні існують добре зорганізовані филипінські підпільні організації, що певно помагають американцям у їх окупації острова.

ШИРОКІ РЕЙДИ ПО ЯПОНСЬКИХ ПОСІЛОСТЯХ.

Одночасно з висадженням війська на Люсон американці вели широко розгалужені рейди на ворожі позиції. Літаки з американських літаковозів вдарили великою силою на Формозу й острови Рюкюзи. Кілька бомбовиків знову бомбардувало японську столицю Токіо.

Острови Рюкюзи це важна ґрупа островів, що немовби нанизані рядом на полудне від головних островів Японії. Від американського рейду потерпіли найбільше острови Ішіґарі й Міяко.

КИТАЙЦІ ДОБУЛИ ТРИ ПРИБЕРЕЖНІ МІСТА.

ЧУНКІНҐ. — Китайські війська, відтяті японським коритарем від західних баз, добули від ворога три прибережні міста на побережжю провінції Чінту. Одно з тих міст, Сіяпу, лежить на побережжю в заливі між Китаєм і Формозою.

НІМЕЦЬКИЙ КЛИН ПЕРЕМІНЯЄТЬСЯ В ЗАПАДНЮ ДЛЯ НІМЦІВ.

ГОЛОВНА КВАТИРА АЛІЯНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Клин, що його німці починали вбивати в окуповану аліянтами Бельгію два тижні тому, збито вже аліянтськими військами до того, що він просто став западнею для самих німців.

Піхота й панцирні війська Першої Американської Армії зводять тепер завзяті бої з німцями в північній частині цього клина. Ці бої тим замітні, що йдуть вони серед страшної снігової бурі. Американська Перша Армія посунулася проти ворожого спротиву на дві милі наперед двацять миль широким фронтом. Третя Армія почала новий наступ на північ від Бастонь та звузила віддаль від Першої Армії до 9 миль. Ворог далі відступає в Альзації.

Ворог видно розуміє своє критичне положення, бо вже почав в різних відтисках клина стягати свої воєнні матеріяли. Зрештою німецьке радіо вже каже, що Рундштедт може як цього заде потреба відступити на приготовану лінію Зиґфрида.

ВІДЗНАЧЕННЯ ҐЕНЕРАЛА БРЕДЛЕЯ.

Ґенерал Айзенговер дав відзначення ґенералови Бредлієви за його заслуги на бельгійськім фронті. Ґенерал Бредлі заявив при тій нагоді, що величезні втрати, які німці понесли в Бельгії, причиняться до скорочення війни.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ДАЛІ ЗМЕНШУЄ НІМЕЦЬКУ ТЕРИТОРІЮ В БУДАПЕШТІ.

ЛОНДОН. — Панцирні частини Червоної Армії відбили німецькі атаки здовж північного берега Дунаю та загнали німців на віддаль півчверта милі від Комарна, важного чеськословацького залізничого узла.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

А джаб після війни?

Хоча більшість послання президента Рузвелта до конґресу й американського народу відносилася до справи ведення війни й справи мира, себто до заграничних справ, а справі забезпечення добробуту після війни присвячено тільки незначну частину послання, всеж таки якраз ця частина найде широчезний відгук серед громадянства, бо це є справа, що зачіпає до живого подавляючу більшість громадянства.

До того президент Рузвелт не старався зовсім поменшати значіння цеї справи. Противно він доклав зо свого боку всіх старань, щоби вагу цеї справи підчеркнути й її добре вбити в свідомість громадянства. В тій ціли він заговорив про так званий „секонд бил оф райтс" (другу лісту прав), натякаючи цим на перший спис прав, тобто на ту формальну декларацію основних засад уряду й основних прав одиниці, що стала основним каменем британської конституції, а посередно й конституцій інших країв. Президент сказав, що найважнішим правом на цій новій лісті є право кожної людини до пожиточного й поплатного джабу. Між іншими правами на цій лісті є право мати пристойний дім. Далі право до освіти, право лікарської опіки, право до суспільного забезпечення, право до приходу з фарми. І дав президент до зрозуміння, що ці права мають бути не тільки на папери, бо, сказав президент, федеральний уряд має дивитися за тим, аби ці права стали дійсністю.

Коли президент згадав дійсність, то й нам треба поглянути твердими очима на цю дійсність. Що пересічному чоловікови в Америці, передусім такому, що не має більшого покладового капіталу або зовсім забезпеченого бизнесу, програма президента Рузвелта про цю нову лісту прав людини промовляє до серця, розуму й волі, нема найменшого сумніву. Одначе, ніде правди діти, одночасно в Америці є ще багато могутніх ґруп, яким таке забезпечення людей не тільки зовсім байдужне, але навіть виглядає противним їх інтересам; це люди, які привикли, що для їх інтересу найкраще, як більшість американського народу представляє собою економічно незабезпечену масу.

До якогось часу таке наставлення було зовсім зрозуміле, бо в Америці було багато незанятих піль людської діяльности; на цій основі й виробилася тут навіть певна суспільна фільозофія. Одначе, тепер ці часи в Америці вже покінчилися, і американська суспільність мусить забезпечити людину економічно, якщо Америка не має переходити через глибокі, коштовні й болючі суспільні потрясення. Та люди, яким доля була більше прихильна, цього не хочуть зрозуміти, і вони далі засліплено противляться конечним суспільним перемінам, які пропаґують суспільно далекоглядні люди в роді президента.

Ось чому на плечі людей, свідомих нових потреб суспільних, спадає тепер обовязок виробити в Америці явну й активну публичну опінію в користь другої лісти основних прав людини.

Ленд-Ліз для Советів

Вже від сімох місяців Америка постачає Советам воєнне знаряддя, харчі, ліки і т. п. на підставі Ленд-Лізу, але без підпису дальшої угоди („протоколу"). Новий протокол, уже четвертий з черги, мав бути підписаний на 1945 рік в минулому році; але його не підписано, бо Совєти жадають достави таких матеріялів, які потрібні більше на повоєнний час, ніж на ведення війни. А також ще з цеї причини, що не знати, який вжиток зробити з воєнних матеріялів, висланих до Совєтів, колиб війна з Німеччиною нагло скінчилася.

Вашинґтонські високо - поставлені урядовці твердять, що совєтські замовлення з Ленд-Лізу на рік 1945. так виглядають, начеб це були вже повоєнні замовлення і то на великі розміри. Первісна програма Ленд-Лізу передбачувала висилку краму до Совєтів на рік 1944-1945 вартости 2 біліони долярів. Все те мали бути виключно воєнні матеріяли. Між ними, що правда, мали бути теж і відповідні машини, навіть і тяжка машинерія та знаряддя. Там були літаки, амуніція, троки, військові авта й харчі.

Від початку існування угоди під назвою Ленд-Лізу із Совєтами, отже від жовтня 1941 р. до кінця червня 1944 р. Злучені Держави вивезли до Росії продуктів вартости неповних 6 біліонів. Із цього в першій половині 1944 р. вивезено добра вартости понад півтора біліона долярів.

Тому, що американський і совєтський уряд не могли погодитися на умовини „четвертого протоколу", що кінчиться в червні 1945 р., а також тому, що війна проти Німеччини находилася, так сказатиб, у кінцевій стадії, треба було постачати Совєтам ще дальше воєнні матеріяли без підписання протоколу. Але справа так затягнулася, що урядовці в столиці не вірять, щоб можна було наладнати непорозуміння між Америкою й Совєтами звичайною дорогою. Вони цього погляду, що це хіба вдасться наладнати аж вчасі особистої розмови президента Рузвелта із маршалом Сталіном, коли вони незабаром зїдуться.

Урядовці загалом приходять до висновку, що дальші постачання матеріялів на підставі Ленд-Лізу повинні обіймати умови лише на 6 місяців з усіми Аліянтами, замісць на підставі цілорічних умов, як це досі бувало. Це тому, що війна в Европі може покінчитися несподівано.

Коли достави на підставі Ленд-Лізу розпочалися перед трьома роками, Америка висилала Аліянтам без розбору все, що Аліянти зажадали, наскільки лише Америка могла це зробити. Та згодом американські урядовці почали приглядатися, нащо ці матеріяли потрібні, і почали наглядати, щоб лише строго воєнні матеріяли перевозити в Европу, а такі, як от машини до верчення землі для видобування нафти, чи щось інше подібне, почали стримувати, бо це мирові предмети. Отже таке сталося теж і з матеріялами, що їх зажадали Совєти. Між Америкою й Совєтами йшли тихі переговори, щоб не допустити до їх розбиття і через те не перешкаджати воєнним операціям, але останніми часами навіть і переговори застановлено. Представники промислу просто зажадали, щоб наперед підписати „четвертий протокол", бо інакше не можна буде навіть думати про достави продуктів на мирні часи.

Найновіші російські запити щодо постачання продуктів мають уже чисту марку мирових продуктів. Совєтські агенти хочуть дістати з Америки матеріяли вартости трох біліонів долярів у перших роках по війні. Одначе американські промисловці хочуть знати, на які замовлення можуть вони рахувати в післявоєнних часах і тоді щойно вони згодяться дати крам, потрібний ще тепер. Деякі урядовці твердять, що Росія рішиться на висоту замовлень в Америці щойно тоді, як буде знати, що вона дістане з Німеччини. Предмети, які Росія хоче дістати з Америки, сягають від електричних ґенераторів для будови водних стацій для виробу електрики, аж до фармерських та нафтових машин, а далі до залізничого виряду і харчів. Хоч Росія хотілаб усе те дістати якнайскорше, то Америка має свої пляни й обмеження на вивіз сирівців та фабричних машин. Знов найновіша політика Ради Воєнної Продукції така, щоб дозволяти на вивіз лише таких матеріялів, які надаються лише до ведення війни.

Микола Чубатий.

Нинішна політика Совєтів супроти України

I.

Настерливе, консеквентне й тверде домагання Совєтів окупувати Західну Україну, українську Буковину та Басарабію насуває питання, чому Совєтам так дуже залежить на влученню тих українських земель до Совєтської Росії. Бож у байку „про визволення українців" чи теж білорусів нині вже навіть діти не повірять!

Спосібність зліквідувати українську небезпеку.

Окупація українських земель Совєтською Росією має одну ціль — зробити українське питання своєю внутрішною справою та довести до того, щоб визволення України перестало бути справою міжнародного характеру, якою то справою воно є ще тепер. Тим самим теж дасться пояснити бажання Совєтів зробити з Польщі та з Чехословаччини своїх сателітів, що у всіх справах своєї внутрішної політики малиб радитися Москви, як їм треба поступати. А це прямує до тої самої цілн, щоби польська чи чеська політика супроти тих рештоќ українців, що з конечности мусять лишитися поза границями Совєтського Союзу була теж на сто вдсотків совєтська.

Іншими словами, Совєти завзялися цю війну використати на це, щоб основно покінчити з українським питанням, яке погрожує розбиттям Совєтської Росії. Для баламучення, а радше для успокоєння сумління світа, большевики пускають у світ блахмани про українську совєтську републику, про поширення її прав, про українські армії, що воюють під Будапештом під якимсь там москвичем Толбухіном чи Коневом, і таке друге. По тайним інструкціям вся комуністична та комунофільська преса веде таку саму пропаґанду. Національний самостійницький український рух з фурією клеймиться як фашизм, націзм, тощо, дарма, що вже мало не всі українські націоналістичні провідники сидять по націстичних тюрмах. Просовєтські пропаґандисти це все добре знають, одначе далі співають на нуту їх хлібодавців.

Просовєтські демократи.

Не для марного гроша, але зогляду на інтереси великої політики своїх держав про українську справу мовчить також вся велика преса демократичних держав, навіть ця, що зрештою є поважна та пристойна у своїх інформаціях. Одначе коли йде про українську справу, то зараз стає вона дипльоматично на офіціяльному становищі Совєтів, дарма, що та сама преса постійно клепче про потребу свобідно та вірно інформувати світ про всі події в різних краях світу. Річ природна, що ці пресові органи не ведуть комуністичної російської роботи; вони ведуть роботу, яка, на їхню думку, є корисна для їхньої держави. Своїй державі служать вони тим способом, що задовольняючи Совєти промовчуванням поневолення України, зеднують їхню прихильність для великодержавної політики свого краю.

Нині крім преси є ще ціла низка прелеґентів, професорів та політиків, що таку саму роботу ведуть нерідко під плащиком наукової безсторонности. Безпосередно вони так само працюють для своєї держави, а носередно для Совєтів. Для прикладу наведу ролю анґлійця професора Перса, що подорожує по Америці та веде просовєтську пропаґанду. Про Росію та про українські землі все говорить як про такі, що їх він пізнав власними очима, тому видає осуди безсторонні з науковим підходом. Як спец від російських справ на мітинґах серед найкращої авдиторії, духової американської еліти, оповідає, наприклад, такі відкриття його власних очей, що в Галичині живуть „російські" голодні селяни, які морем окружають двір польського пана - експльоататора села. Чесні американські люди слухають таких оповідань (про російських селян в Галичині) та зі святим переконанням говорять про священне право Росії до Західної України.

Чи думаєте, що такий шановний професор не знає, хто живе в Галичині на селі та яке то хлопське море окружає фільварок польського дідича? Він знає досконало, що це українські селяни, що дишать до Росії не меншою ненавистю як до польського дідича експльоататора. Одначе він говорить про російських селян в Галичині, щоб помагаючи Росії здобувати прихильність для своєї анґлійської імперії.

Зрештою українська проблема нині дуже дразлива в Америці", сказав авторови тих стрічок щиро американець професор, зрештою людина свободолюбна та щирий прихильник визволення поневолених Росією народів. В недільнім огляді книжок Ню Йорк Таймсу з дня 23. грудня появилася оцінка відомої книжки Чемберлина „Юкрейн ей собберджт нейшен". Критик зачинає свою оцінку ствердженням окремої відваги автора „плисти проти струї", що нуртує нині крізь Америку. І дійсно нині в Америці тільки люди з виїмкою цивільною відвагою беруться писати про Україну, про придоптану Червоною Росією націю.

Одним словом Совєти та тисячі їх прихильників з переконання та без переконання ведуть по цілому світі по мистецьки продуману пропаґанду, щоби витворити переконання в світі, що немає якоїсь спірної української проблеми в Европі; вона вже полагоджена Совєтами на вдоволення українського народу: Натомісць на українських землях ведуть Совєти таку політику, що ясно прямує до знищення українського народу як нації, як господаря української землі.

Які пляни мають Совєти супроти України?

Україна це все таки найбагатша провінція Совєтської Росії, найбільше вартісна для будови російської імперії. Тому Совєти постановили викінчити політику царів супроти України, яку започаткував цар Петро І., перший погромщик вольностей України. Ціль царів, білих та теперішних червоних, є зробити з українського народу етнографічну масу без політичних аспірацій стати колинебудь політичною нацією навіть у союзі з Росією. Росії червоній чи давній царській, треба української землі, її великих багатств, треба її українського Чорного моря; одначе їй не треба українського народу, не тільки як господаря власної землі, але навіть як співгосподаря.

Хто оглядав совєтські нові фільми, призначені для спеціяльної пропаґанди, як „Україна в огні", то спостеріг, що там немає інтеліґента українця, хоч би навіть комуніста. Немає там і українського політичного лідера. Є тільки українська хлопська та пролетарська мійська маса. Сама біднота, яка раз тішиться з російського володіння, не знати чого, другий раз заводить і шльохає на приказ ґубернатора-москвича Хрущева. Одначе не видіти там ні українця вченого, ні інжиніра, ні ґенерала; все москвичі. Весь провід України говорить по російськи, сіра маса калічить українську мову російським воляпіком або по українськи тільки співає.

Червоним росіянам така Україна потрібна. І до такої України вони прямують. Таку Україну можна тоді тільки мати, коли ціла українська земля опиниться під оком їх червоної поліції. Тоді націоналістів-самостійників Західної України можна буде вистріляти, інтеліґенцію розіґнати або стероризувати, а селянський та робітничий актив в українському національному житті розпорошити по Сибірі чи Туркестані. Недавні донесення з Палестини саме про такі речі говорять; про арешти біля двацять тисяч українського національно свідомого активу та про масове переселення західних українців до Азії.

Радянські люди, радянський народ.

Переслідуванням та винищуванням українського активу Совєти мають на цілі позбавити український нарід, в останнім часі зокрема західних українців, тої рушійної сили, що робить з них націю, а не безвольну етнічну масу. По винищенню того найбільше вартісного в національному житті елементу, безвольну та неактивну українську масу Совєти лишать на місці та станугь її переробляти на „радянських людей". Під тим оглядом большевики тільки розумніші від царської адміністрації, хотяй прямують до тої самої цілі. Тому вони більше осторожні та числяться ще зі свіжою традицією недавної боротьби за визволення України. З тої причини большевики лишили ще українську мову в сільських школах, позволяють ще Україні називатися Україною, а українським людям українцями, але рівночасно вже йде пропаґанда за називанням українців „рядянськими людьми", українського народу „радянським народом". Але радянським народом є теж москвичі, отже виходить, що це одно й те саме — один народ. Нині він ще радянський народ, бо це переходова назва, яка сама сплине та лишиться „адін русскій народ". Цілком так як за царату.

(Докінчення буде).

ОЛ. ЛУГОВИЙ.

В КІҐТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА

ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ

У двох частинах

(Перший том трильоґії „Огнем і Кровю"

— 110)

Важко ранені, стогнучи і кленучи все на світі, корчилися в муках, вичікуючи того чи іншого кінця бою. Жаль було бойових товаришів, та... Не можнаж посилати на смерть ще більше людей, щоб підобрати важко поранених. Підобранням їхніх мук не вкоротиться. Суворі закони війни не передбачують розєму зброї для слекшення терпінь раненим. Обопільна згода настає тільки тоді, коли на побоєвищі загниває велике число трупів і живі не можуть витримати млісного смороду мертвих тіл. За годин чотири-пять побитих позакопують і знов косять людей покосами.

Обстрілом ворога зза річки його рухи спаралізовано. То там, то там швидко виростали горбки землі, ворог окопувався. Звязані боєм з чола пеуеочили гусари небезпеку з крил по східньому березі. З півдня гнала гусарам наперерір кіннота. З північного боку бігла густа піша розстрільна. Першим доглянув ворога на свойому боці ріки дивізіон Холмського. Поки повернули гармати, ворог підскочив на віддаль менше верстви. Шість гармат зірвалося вскоч на нову позицію. Позіставші батерії відбивали наскок картачами. Ворог поносив страти, місце вибувших займали свіжі бійці. Зближувалися до шляху вперто і послідовно, з німецькою методичністю. Спішена гусарська лава привитала піхоту огнем і змусила її залягти. На південному крилі видно свіжа ворожа кінна частина гналася без упину. Вже проскочивші місток гурти гусарів кинулися ворога затримати, але сили були занадто нерівні. Кулемети Отаманенка й Петра зацокотіли по кінноті через річку. З цього скористав ворог під селом. Обстрілюючи на бігу з автоматів останніх їздців, підбіг кроків на сотку до гусарських кулеметів. Їздці ледви встигли підхопити кулеметчиків і проскочити через міст. Оба Максими дісталися ворогові.

Слідом рознесено міст піроксіліновими шашками. Тепер всею силою обрушилися на ворога. Завязався ще один бій, та гусарам на поміч летіли вже уланські полки зо старим Оленичем на чолі. До Паволоцького підскочивши Оленич відрапортував, що Борову заняли вже фронтові російські частини. Піхота йде заняти позиції здовж річки,[48]) за яку гусари мало не пів дня кривавилися. В Боровій і околицях улани й дивізія Тинячкевича захопили чотири гармати й соток три полонених. На останку сказав ще, що в Росії новий верховний головнокомандуючий, цар Микола, а Дилда — Главковерх,[49]) Микола Миколаєвич пішов на кавказький фронт. Щойно по рапорті Паволоцький почув, що з боку у нього спливає кров. Підїхав так само скровавлений Людцканов, куля застрягла йому у мязах щоки, з пробитою ногою приштикульґав Дараґан, з обвязаною головою Немирич, з рукою на перевязці Алібеков... Підїзджали й підходили покровавлені князі й ґрафи третьої сотні, молоденькі корнети і поважні штабс-ротмістри і ротмістри, підстаршини, артилеристи й гусари. Тут же на шляху відкрито перевязочний пункт. Улани між тим далеко погнали влізливого ворога.

У часі перевязки рана Паволоцького оказалася пустяковою — прострілено мязи у боці. Пригадав про очайдушну кулеметну чвірку. Йому сказали, що всіх захоплено у останній хвилині поранений уцілів тільки один Ященко. І найшов їх коло санітарних лінійок. Шелеста поранено в плече, Отаманенка в бік і в шию. Найтяжче поранено вахмістра Волосенка, в ногу, в бік і куля пробила його наскрізь нижче живота. Шелест і Отаманенко слабо усміхався, коли Паволоцький підійшов до них. Петро маячив у високій гарячці, кликав матір, дівчину й його, Паволоцького...

— Як з ним? Виживе? — спитав ніби байдужо полкового лікаря Орлова, що заходжувався коло безпритомного.

— Не можу певно сказати,— розвів той руками. — Цих дві рани пустякові. Але рана в живіт задавнена... Він либонь лежав довго вже поранений... Пробитий мочевий міхур, моч виллялася... Як що не пробито кишок, може й виживе... У всякому разі полежить у госпиталях місяців з десять, або й рік.

— Старайтеся вдержати його при житті, — сказав Паволоцький прохаючо. — Його і його товаришів відвага врятувала нашу бриґаду...

— Робитимемо все, що в нашій силі... Але знаєте, пане полковнику, медицина не є всемогучою... Я не маю навіть чим міхур випорожнити... Як що не помре в дорозі — виживе...

(Дльше буде).

[48]) На тій річці устійнився фронт до літа 1916 року.

[49]) Дилда — довгий на зріст придуркуватий йолоп. Так справді „титулували" між собою Миколу Миколаєвича кінні старшини за зріст і за здібности.

Галицька церковна митрополія перед 200 роками

IV.

Собор у Львові.

Львівська соборна церква в старину була побудована якимсь українським князем з твердого матеріялу. Говорять, що це була Архімандрія (Опацтво) і при церкві були архімандрити, коли то ще митрополит мав свій головний осідок у Галичі. Розказують також, що за часів Казимира Великого український нарід замкнувся в цій церкві і на цвинтарі і насильно боронився перед королівською силою; що король здобувши її, висік ввесь нарід без милосердя і що від того часу аж до поставлення першого епископа, Макарія Тучапського, отже через 193 літ, ця церква залишилася в руїнах. Це видко також і зо слів потверджуючої грамоти київського митрополита Макарія. Ця грамота затверджувала іменування крилошан Тучапським в такий спосіб: „А що то Макарій, коли вже став епископом, і тому, що бачив велике спустошення столичної соборної церкви і велике убожество у Львові перед мурами св. Великомученика Христового Георгія і попів, а через те Божа хвала не може належно відправлятися"... і проч.

Коли Макарій Тучапський оснував капітулу дня 16. листопада, 1547 р. священики капітульські відправляли в соборній церкві в самім городі Львові кожного тижня звичайні священичі обовязки, хоч свої приходи мали на передмістях.

Існують навіть деякі памятники, які вказують, що при церкві св. Юрія у Львові постійно перебували світські священики. Іменно коло року 1588 при згаданім соборі перебував священик Симеон, як це виходить із [illegible] гелії купленій для церкви в Новій Скваряві, де дослівно читаємо:

„Року Божія 1588., місяца Іануарія, сталася річ слушная... Пан Марко с женою своею купил сію книгу Євангеліє і... придал єго до церкви Рождества Христова, до села Новой Скваряви... а були при том священици Сопушинскій, О. Григорій Мацошинскій, і О. Евстафій з Старой Скваравн, ділялося то на священство церкви і записал то поп Святоюрскій Симеон із Львова..."

Що коло року 1609 був священик Ілля, доказується завіщанням з того самого року, з 26. червня. Його зладив чесний Ілля, світський священик і подав до городських львівських актів четвертого дня після празника св. Маргарети Діви наступного року. Воно вписане так: „Я Ілія священик больший при церкви святій Великомученика Христова Георгія во Львові пред мури столичні"...

Також коло року 1620. був священиком чесний Стефан Бронецький, як це доказано оглядинами ран, що він їх перевів в городським суді в 1620. р. шестого дня перед празником св. Мученика Лаврентія. Так читаємо: „Перед судом... пришедши особисто ч. Отець Стефан Бронецкій, пресвитер греческого обряда при церкви св. Георгія также греческого обряда на передмістю Львовском состоящій"...

Богослуження й виповнювання інших священичих обовязків продовжували в цій соборній церкві світські священики навіть до часів Преосвященного Йосифа Шумлянського, епископа львівського, галицького й каменецького, котрий призначив окремий фонд для кількох монахів оо. Василіян. У початках тої установи мали монахи у віддалі від катедральної церкви свою каплицю і в ній довгі часи відправляли світські священики. Тільки ще тоді, як завалилася каплиця, почали вони відправляти богослужения в самім соборі і уділяти св. Тайни для вірних, що вони роблять ще й досі.

Оту старинну соборну церкву казав збурити в р. 1744, як львівський епископ мій безпосередний попередник Преосвященний Атанасій Шептицький митрополит київський і всеї України - Руси і дня 1. вересня тогож року положив основний камінь. Одначе з причини передучасної смерти цього діла скінчити не міг. Для його викінчення він оставив у завіщанню суму 116,820 польських золотих, забезпечених ще за його життя на маєтку села Городиславичі, що було приналежне до родинного маєтку князя Чарторійського, воєводи Руського. Але тому, що ця сума призначена мною на епархіяльну семинарію, то роботи для докінчення будови церкви ведуться тільки з процентів від тої суми. Щоби скорше докінчити будову церкви і заложити духовну семинарію, почало від 1751 р. присилати поміч і духовенство. Священики обіцяли на епархіяльнім соборі в 1750 році прийти з умірковаyною допомогою під умовою, що зате, на підставі постанов Тридентійського собору, сесія 23, глава 18, вони будуть звільнені від постійної оплати із своїх приходів на утримання семинарії.

Коло цеї соборної церкви існувала деревляна епископська палата. Але тому, що ізза старости вона вже хилилася до розвалу, я постановив при Божій помочи побудувати другу, вигіднішу. Половина мурів і дах уже готові, а маю в Бозі надію, що наступного року викінчу й другу половину.

Собор у Камені Подільськім.

Соборна церква в Камені на Поділлю збудована з каміння. При цьому соборі епископи не мали ніколи свого постійного місця осідку, лише світські священики, які звичайно бували іменовані парохами. Вони перебували при ній аж до управи мого безпосереднього попередника Атанасія, котрий коло 1723 чи 1724 р. казав перенести до сусідної церкви св. Петра й Павла посідлого світського пресвитера, наставленого парохом при тійже церкві, а то Чесного Стефана Краковецького (про що згадує його син, міщанин каменецький і инші в році 1747). До соборної церкви він наказав ввести першого монаха, отця Шашкевича, чина св. Василія Вел., а цей, принявши ще й інших монахів з другого манастиря, освіся при згаданій соборній церкві. При ній до цього часу втримуються монахи оо. Василіяни. Вони збудували мурований манастир і перебудували саму церкву вчасти з маєтку мого покійного попередника, а в части з дарунків світських священиків. Ці дари міг легко зібрати ігумен того манастиря, пречесний отець Йосафат Пруницький, котрий був рівночасно й генеральним вікарим. Все те виходить із його листів, писаних до мого попередника. Із численних письменних памятників і привилеїв слідно, що до цього собору належать деканати Брацлавські. Ці деканати несподівано вчасі Замосцького Синоду з невідомих причин відступив мій безпосередний попередник під управу митрополита Льва Кишки. Але той віддав йому їх назад під тимчасову управу. Так вони причислялися до цього каменецького собору аж до четвертого року по моїм обнятті епископства. Накінець зачався спір за ці деканати проти мене збоку Його Преосвященства сьогоднішнього митрополита, наперед до святої Нунціятури, а потім до колегії Пропаганди. Спір ще не зовсім покінчений і не вирішений до тепер.

[За попередніми частинами письма еп. Льва Шептицького з 1761 р. гл. „Свободу" з 1. і 7. грудня 1944 р. і з 3. січня 1945 р.]

Д-р Анна Когутяк-Кобрин

Колядки й їх історичні мотиви княжої доби

Колядки, або різдвяні, подібно як пісні на Великдень, на св. Юра, на Івана-Купала, весільні, похоронні, як також пісні, які звеличують народження весни, а завмирання зими, носять сліди найглибшої старини поганських часів, а саме часів примітивної релігії, заховуючи вірно відблиск цих вірувань. Завдяки свойому ритмові, ці обрядові пісні заховалися у своїй старинній формі, не дізнаючи майже змін у свойому тексті та не тратячи нічого зі свого примітивного чару.

Колядки, та звязані з ними щедрівки, можна поділити на 3 групи. Одні з них заховали християнський характер. Другі, з історичною закраскою княжої доби, творять перехід до історичного епосу до татарської доби. Треті задержали свій мітольоґічний характер. І хоч в цих останках виступають християнські очеркнення, то це тому, що торжества християнської релігії злилися з празниками поганського походження, а саме свят віднови або крізи соняшної системи, однак старовинне обожання природних зявищ тут і там залишилось.

Колядки, в котрих заховалася закраска історична, є дуже інтересні, тому, що нагадують історичні події, зібрані в літописах, як також дозволяють пізнати, як народня муза сприймала ці події та їх на свій лад переробляла. Ці обрядові пісні задержали багато з незапамятної старини, та хоч вони не очеркують докладно історичних постатей, то одначе тхне з них оця світла, мужня епоха завойовницької княжої України та віє на нас духом геройчних подвигів князів й їх дружин. „Іду на ви"... „Да не посрамим землі руської, поляжем костьми"... Учені: Куліш, Антонович і Драгоманів доказали, що на нашій Україні сліди історії нашого минулого до монгольської інвазії заховались в народній поезії. Ці отже ж пісні дозволяють зрозуміти знамениу заввагу французького історика Рамбо,[1] що український нарід „старався створити свої власні неписані аннали, даючи нам можність спостерегти, котрі постаті, та які історичні події йому найбільше підходили, а тим самим придбав історію народу, яку витворив своєю народньою музою. Ця народня традиція витворилась незалежно від письменства та освіти, а переказувана від покоління до покоління, заховалась аж до наших часів.

Для нас є найцікавіші ті колядки, в яких зацілили історичні черти княжої доби. В цих обрядових піснях заховався не лиш далекий шум княжих століть, часів геройчних подвигів, — декотрі з цих пісень заховали аж до наших часів імена історичних постатей і досить вірну згадку деяких історичних подій.

У Галичині є знана колядка, яка на свій лад оспівує історію Івана Ростиславича, прозваного Берладником, від берладського князівства, що його цей князь опанував на Нижньому Дунаю. В 1145 р. Іван старається заняти галицьке князівство. Але це йому не вдається. Він шукає допомоги у київського князя Всеволода проти Володимира Галицького. Одначе всі його заходи відібрати галицьке князівство кінчаються невдачею і він шукає захисту у, суздальського князя Ігора Довгорукого. На припоручення Ярослава Осьмомисла, Юрій Довгорукий його увязнює. Іван умирає в Солуні в 1161 р. Сина його, Ростислава Берладничина, закликають галицькі бояри обняти княжий престіл, невдоволені з правління угорського короля Андрія. Ростислав вибирається на Галич з незначними силами в 1188 р., бо вірить, що галицькі бояри піддержать його. Одначе бояри його зраджують, в бою ранять його та віддають у руки уграм. На вістку про зраду бояр, вибухає повстання галичан. Одначе мадяри повстання здушують, а Ростислава вбивають, „приложивши смертне зілля до його ран", як це описує літописець.

Ця нещаслива історія молодого князя — ізгоя зворушувала своєю трагічністю уми народньої музи і знаюшла свій виспів в колядці. Одначе з часом імена змішалися і в колядці як герої виступають заразом і батько і син.

А там на лутах, на барз широких.[2]
Там же и горит терновий огник.
Сам молод, ей сам молод!
Сам молодейкий на коничейку,
Сам молод!
Коло огня ходит широкий танец.
А в танци ходит княгня Іванко.
На головойці сокола носит,
В правій ручейці гусевки носит.
Ніхто не видів, лем панські слуги;
Скоро ввиділи, пану доповіли;
„Ой їдьте, їдьте, Іванка звяжіте,
Іванка звяжіте, туго приведіте,
Соколойки пустіте до соківниці,
Гусовки шмарте до гусевниці,
Коничка вставте до кіничейки,
Іванка всадьте до темничейки" і т.д.

Також довга боротьба угрів, Ігоревичів і Романовичів за княжий престіл у Галичині знайшла відгук у колядках і то в різних варіянтах. Один з тих варіянтів „Пан Перемиський" нагадує історичну подію в початках 13-го століття. По смерти Романа Мстиславича „малі Романовичі: Данило і Василько тратять галицько-волинське князівство в користь Ігоревичів. Бо галицькі бояри, яких бутність присмирив князь Роман, по його смерти стараються позбутись династії Романовичів і в тій цілі закликають Ігоревичів. Одначе між Ігоревичами вибухає міжусобиця. З тої політичної метушні користає угорський король Андрій і захоплює для себе Галичину. Угри, які володіли уже Карпатською Україною від XI. ст., посягають також по галицьке князівство. Їм удається кількакратно захопити у Галичині владу із тої то пори угорські королі постійно титулуються і королями.[3] Одначе тяжке панування угрів дається населенню в знаки і бояри знову закликають Ігоревичів княжити. Ці одначе не хотять потурати гордим і самовільним боярам і криваво з ними розправляються. Багато знатних бояр утікає з краю. А щоб відомститись вони видвигають бажання Романовичів. В тій цілі висилають посольство до угорського короля, у котрого перебуває Данилко, шукаючи для себе помочі. Боярин Володислав Кормильчич досьогочасний ворог Романовишів, справаджує з Угрів 9-літнього Данилка та при помочі угорського війська змушує перемиських бояр віддати молоденькому князеві його батьківщину.

Ей в полі, в полі, в чистейкім полі,[4]
Гей воли, гей сивейкі, гей воли!
Там же ми стоіт загородойка,
В тій загородойці нова світлойка,
А в тій світлойці округлий столик,
При нім ми сидит пан Перемисьлиний,
Перед ним пляше молода пання;
На тім паняті рудая[5] сукня,
На ножейках мат шнуровані бітки,
На бочейках мат кований пояс,
На тім поясі жовті ретязьки,
На тих ретязьких золоті ключі.[6]
На голові мат павяний вінок,
На ручейці мат золотий перстінок.
Рудая сукня ізбу замітат,
Шнуровані бітки землицю точат,
Кований пояс бочки підпират,
Павяний вінок брез вітру шумит,
Золотий перстінок брез огню горит.
А наш панойко з війни приїхав,
З війни, війнойки, з Венгерской
сторонойки, і т.д.

Опис Данилового убору, який подає ця колядка, є схожий до опису, переданого нам в літописі. Є дійсно гідним подиву, що в цих обрядових піснях заховався до наших часів не лише доволі вірний образ української старовини відгук геройчних подвигів княжої доби, але також та сила й багатство експресії, якими народня муза віддає в цих піснях не тільки лицарського духа, але також детайлі убору.

Одним з улюблених мотивів колядок княжої доби в різних варіянтах є подвиги молодого героя, який, зібравши свою хоробру дружину, облягає город чи столицю якогось царя. Переважно є оспівуваний Царгород. Перестрашені вороги жервують багатий гарач, щоб герой занехав облоги. Одначе ні срібло ні золото, не зворушують героя. Щойно меч і зброя, яку йому приносять вороги з ралець, рішає герой залишити облогу. Ці мотиви, мають свій „пендант" в історичних передань київської літописи у звязку з побідними походами Олега, Ігора та Святослава на Царгород. Передусім Святослава Завойовника не зворушує багатий ралець. У нього ціну має тільки візантійська зброя, яка тоді під технічним оглядом стояла високо. І коли царгородці виносять Святославові зброю, це рішає його занехати облогу.

Ой славен, явен красний Н.[7])
А чим же ви та прославився?
Що із вечера коня осідлав,
А вже к світові під Царівград став.
Ой, як бе, та й бе на Царівгород.
Царь я дивує, хто то воює,
А міщане ходять, все раду радять,
Що тому вояці за дари дати?!...
Вивели йому коня в наряді;
Він коня не взяв — не подякував —
Не подякував, шапочки не зняв,
Шапочки не зняв, не поклонився,
Не поклонився й не покорився.
Ой, як бе, та й бе на Царівгород.
Царь ся дивує, хто то воює.
А міщане все раду радять,
Що тому вояці за дари дати?
Винеслиж йому полумисок злата;
Він золото узяв — не подякував,
Не подякував, шапочки не зняв.
Не поклонився й не покорився.
Ой, як бе, та й бе на Царівгород.
Царь ся дивує, хто то воює.
А міщане ходять, все раду радять,
Що тому паняті за дари дати.
Виведиж йому панну в короні;
Він панну узяв й подякував,
Подякував й шапочку зняв,
Шапочку зняв ще й поклонився,
І поклонився і покорився.

Вправді деякі колядки оспівують, що не зброя, ані золото, лише молода дівчина в короні рішає, що герой занехує облогу. Це можна пояснити тим, що коли слава геройчних подвигів князів й їх дружинників з часом примеркла, а пізнійше зубожіли і служили до звеличання весіль і т. д., то жадання молодої дівчини, як окуп, відповідали краще духові народньої музи. А що в деяких колядках виступає виразно імя Володимир, то можна це пояснити тим, що і женихання Володимира дали базу до творення вірних легенд, котрих частину заховав нам київський літопис. Є історичним фактом, що князь Володимир Великий, даючи поміч візантійському цісареві Василеві проти самовладця Фоки та збунтованих військ з Малої Азії, жадає в заміну дати йому свою сестру, цісарівну Анну, за жінку. А що цісар не спішився дотримати обіцянки, то Володимир змушує його в цей спосіб, що облягає Корсунь і по довшій облозі здобуває його. Цісар улягає та відсилає цісарівну Анну з короною і цісарськими інсігніями до Володимира. Тому в колядках згадка про панну з короною.

Ой та за горою, та за камяною,[8])
Добрий вечір, щедрий вечір.
Пан Володимир коня сідлає,
Коня сідлає та на царя ударяє.
Винесли йому полумисок срібла;
Він дару не взяв, не подякував,
Не подякував, шапочки не зняв,
і т.д., як повище.

З часом одначе опис історичних постатей, чи подій (історичних) затьмарився, характеристичні ціхи загубились, а різні мотиви так збідніли, що злились в одно. Одначе архаїзми, що залишились в цих останках старої народньої поезії, як також вірний образ подій, а навіть опис убору, мають свій „пендант" історичних переданнях літописів та зображають нам у своєрідній формі старинні часи геройчних подвигів князів й їх дружинників. Ізза своєї геройчної інспірації і духа ці обрядові пісні є близькі фрагментам дружинної поезії, що зібрані в літописах, зображують нам лиш „рештки" тої геройчної поезії княжої доби, яка колись блискуче процвітала, а з котрої тільки „Слово о Полку Ігоревім" нам заховалось.

---

1) Alfred Rambaud, автор твору „La Russie épique".

2) Богдан Лепкий: Начерк історії української літератури, стор. 261.

3) Цей титул допоміг Австрії забрати Галичину як землю, приналежну до угорської корони.

4) Антонович — Драгоманів: „Историческія пѣсни малорусскаго народа", стор 43.

5) Пурпурова.

6) На знак посідання міста.

7) Возняк: „Історія української літератури", ст. 217.

8) Antologie de la litterature ukrainienne, стор. 30.

Що писала "Свобода" тому 40 років?

5. січня 1905 р.

СВЯТОЧНЕ ПРЕДСТАВЛЕННЯ В ЙОНКЕРС, Н. Й.

В перший день Різдва, 7. січня відбудеться в Йонкерс представлення „Вифлеємської Ночи". У представленню буде брати участь більше як 50 осіб. Воно буде тривати три години. Вчасі представлення буде співати коляди хор на два й три голоси. Ціна тикетів: $1, .50 ц. і .30 ц.

ПРОТЕСТ!

Ми підписані гр. катол. священики протестуємо проти розбійничого нападу на парохію руську в Джерзі Сіти, Н. Дж., котрого доконав о. Обушкевич вчасі неприсутности хорого тамошнього священика о. Николи Підгорецького. — о. Корнилій Лаврищин з Шенандоа, Па., о. Іван Константинович з Шамокін, Па., о. Михайло Балог з Виндер, Па., о. Йосиф Чаплинський із Ст. Луїс, Мо., о. Іван Велигорський із Гейзелтон, Па., о. Никола Стефанович із Питсбург, Па., о. Василь Гривняк із Сиракюз, Н. Й., о. Стефан Макар, Мт. Кармель, Па., о. П. Понятишин, Реймі, Па., о. П. Тимкевич, Йонкерс, Н. Й., о. Орест Злоцький, Ленсфорд, Па., о. Нестор Дмитрів, Нортгемтон, Па.

„СВОБОДІ" ПІШЛО НА ТРИНАЦЯТИЙ РІК.

Нинішне число „Свободи" обіймає 16 сторін друку. З оцим числом „Свобода" починає тринацятий рік свого існування. Як давніще, так і в будучім році „Свобода" буде стояти на сторожі прав українського народу в Америці, буде виступати проти всього, що шкідливе його розвиткови, взивати його до організації і буде помагати йому отрястися зі слідів, оставлених на нім віковою неволею в старій вітчині. Минулого року „Свобода" видала 52 чисел, а з них різдвяне й великоднє по 12 сторінок. Тимчасом „Правда" видала всього 49 чисел, „Свет" 47 чисел, а „Американскій Русскій Вестник" лише 45 чисел.

НАШІ СПІВАКИ ЗАГРАНИЦЕЮ.

Панна Сальомея Крушельницька по виступі в медіолянськім театрі виїхала до Генуї і співає в тамошній опері, а в січни їде на оперовий сезон до Риму. Пан Адам Дідур повернув недавно з Полудневої Африки і виступає тепер в опері в Тревізо, а на січень заангажований до театру „Ля Скаля" в Медіоляні.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—BErgen 4-0237—BRyant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сущні робітники обовязані мати посвідку, що вони є до розпорядимости. При переношенню до менше сущних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтид Стейтс Емплоймент Сервіс". „Критичні" робітники потребують теж обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Досвід непотрібний

як

ПОРТЕРІВ

і

РОБІТНИКІВ

ДОБРА ПЛАТНЯ

ПОСТІЙНА РОБОТА

Робітники з важної военної роботи мусять мати доказ звільнення

FEDERAL TELEPHONE & RADIO CORP.
591 BROAD STREET, NEWARK, N. J.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

СТОЛЯРІВ, досвідчених у направі старинних меблів, стала робота. **Bristol Furniture,** 319 E. 62 St., N.Y.

FREIGHT HANDLERS
ПОТРІБНО ЗАРАЗ
КІЛЬКАГОДИННА АБО ПОСТІЙНА РОБОТА
ДОБРА ПЛАТНЯ
40 годин тижнево
Час і пів за овертайм
PENN STEVEDORING CORP.
PIER 30 (CANAL ST.)
NORTH RIVER, N. Y.

Мужчин—легка фабрична робота
Цілий день, добра платня—стало
Сущна індустія, повоенна нагода
Keystone Folding Box Co.
367 Verona Ave., Newark, N. J.
Telephone HUMboldt 3-7611

HANDYMAN—FIREMAN
Платня $33 тижнево
Бачте Chief Fireman
PARK ROYAL HOTEL
23 W. 73, N. Y. C.

HOUSEMEN
MAID-CHAMBERMAID-BATHMAIDS
Добрі робітничі умовини.
Голоситись у Housekeeper
GREAT NORTHERN HOTEL
109 W. 56th St., N. Y. C.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ДІВЧИНИ — і — CHECKER
По Военна нагода
W-M-C правила заховуємо
FOOD MART
333 Bloomfield Ave.
Montclair, New Jersey

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ОПЕРЕЙТОРІВ — ДОСВІДЧЕНИХ
FLOOR GIRLS
Elias Sportswear Co.
R.S.A. Mfg Co.
124 Seigel St., Brooklyn

Чембермейдс
Бетмейдс
Добра платня
Hotel Woodstock
127 West 43 St., N. Y. C.

Оперейторів
на Singer Single needle sewing machine. Також double needle zig-zag. **Floor girls**—Добра платня і робота цілий рік, час і пів за овертайм.
I. E. Haffkine
37 Union Square West, 5th Fl, N.Y.C.

ЖІНОК
Чистити офіси в Long Island City близько Собвею; $25; від 6—12 вночі
Горожанки Злучених Держав
Голоситись **Window Cleaning Co.**
31 Smith St. (Borough Hall)
Brooklyn — Triangle 5-4515

Дівчат! Дівчат!
Легка фабрична робота. Голоситись 36 E. 10th St. (6th floor) N. Y.

ПОРТЕРОК (ЖЕНЩИН) І ЧИЩЕННЯ

40 ГОДИН ТИЖНЕВО
Харчі й убрання при роботі даром
ДОБРА ПЛАТНЯ
РАННА або ПІЗНІША ДЕННА шифта

BICKFORD'S
356 W. 50th St. (nr. 9th Ave.) N. Y.

Дівчат! Дівчат!
Вчитись робити петельки на свєдрах. Добра нагода: платня підчас науки. Гол. 36 E. 10 St., (6th floor) N. Y.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членниць, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. січня, в гали церковній, в годині 3. пополудні точно. Просимо членниць явитися на означений час, бо буде мати важні справи до вирішення. Контрольори здадуть звіт за 1944 рік. Новий уряд має зложити присягу. На річних зборах вибрано такий уряд на 1945 рік: Евдокія Геруля, предс.; Анна Хміляк, заст.; Марія Ходак, секр.; Катерина Шургот, заст.; Анастазія Грицак, кас.; Анна Стрілець, заст.; Софія Гунька, Катерина Олексин і Анна Раковець, контрольорки; Анна Воляк, Анна Паньків і Тацінна Базів, догл. хворих; на Вест Ксеня Лялька і Марія Таркулич; до парох.: Олена Скробач, Марія Місюра; заст.: Христина Бялецька і Катерина Білей; до світла: Марія Крик, Юстина Лиса і Текля Петришин; господиня галі: Тацінна Гарбуз. — За уряд: Евдокія Геруля, предс.; Анастазія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

ЙОНГСТАВН, О. — Подаємо до відома всім членам і членицям, що збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, відбудуться в неділю, 14. січня, в годині 2. пополудні, в церковнім Н. Домі, 525 В. Райен Еве. Обовязком членів є бути на зборах, де почуєте звіт за останній місяць і є інші справи до вирішення, як справа своєї власної домівки. Буде також вибір делегатів на 21-шу конвенцію У. Н. Союзу. Не явившийся член підлягає карі згідно з річною ухвалою. — За уряд: І. Бріщ, предс.; М. Мушинський, кас.; І. Павловський, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — На річних зборах Сестр. Благовіщення, від. 125, дня 17. грудня вибрано такий уряд на 1945 рік: Ксеня Плетяк, предс.; Стела Мілер, заст.; Марія Леськів, рек. секр.; Петронеля Яворська, кас.; Іванка Подола фін. секр. Контр. комісія: Анна Васильовська, Ольга Горих, Меріон Костерка. Догл. хворих: Параня Дмитрів, Зофія Паньків, Нелі Бучинська. Звичайні збори відбудуться в неділю, 14. січня, в год. 1. пополудні, в парохіяльній гали при Оклей і айс ул. — І. Подола, секр.

ТОЛІДО, О. — **Річні збори** Бр. св. О. Николая, від. 167, в грудни не відбулися, бо не було досить членів. Вибір уряду ідложено на збори в місяці січні, що відбудуться в неділю, 14. січня, в годині 2. пополудні, в гали де звичайно. На цих зборах буде також вибір делегата на 21. конвенцію У. Н. Союзу.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Укр. Січ, від. 39, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. січня, в 3. год. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів явитися на час. Уряд на 1945 рік є вибраний: О. Шмокалюк, предс.; Л. Кіт, заст.; В. Осохівський, фін. секр.; М. Мерва, заст.; Г. Порщиналюк, кас.; Н. Танасишин, заст.; А. Яворський, рек. секр.; С. Вага, заст.; І. Лесюк, Я. Клочко, І. Каменюк, контрольори. — А. Яворськи, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 14. січня, в год. 1:30 пополудні, в галі церковній, 305 Годсон Еве. Просимо всіх членів явитися на збори та вирівнати свої вкладки за 1944 рік. На цих зборах контроля дасть звіт з 1944 року, а новий уряд перебере діловодство. На 1945 рік вибрано такий уряд: Антін Бабій, предс.; Василь Пукіш, заст.; Роман Дмитрів, секр.; Іван Сорохтей, заст.; Теодор Песко, кас.; Василь Войтович, заст. Кнтр. комісія: П. Гринів, В. Швець, М. Мазурчак. Надз. хворих: В. Бащук, Г. Лилак, І. Пукіш. Прапорчики: К. Санагурський, В. Бабій. Господар галі Степан Чайківський. Закуплено ще один бонд, що є разом на $7,000.

БАЛТІМОР, МД. — **Місячні збори** Бр. Пресв. Тройці, від. 320, відбудуться в неділю, 14. січня, в годині 2 пополудні, в У. Н. Домі, 3101 О'Донел ул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо буде звіт за 1944 рік. Уряд вибрано такий на 1945 рік: Йосиф Мармош, пр.; Яків Семенків, заст.; Григорій Іванович, секр.; Г. Шулька, заст.; Гр. Подгорняк, кас.; С. Кузик і Й. Копеляк, контрольори; М Криз і Т. Захарчук, опікуни хворих. — Григорій Шулька.

СКРЕНТОН, ПА. — Відділ 280 повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 14. січня, в годині 3. пополудні, в У. Г. Клюбі, 608 Вест Лакавана Еве. Присутність всіх членів є обовязкова. Буде звіт уряду за минулий рік і вибір уряду на 1945 рік. — О. Заворочний, Р. Рубльовський.

ПАЛТЕРТОН, ПА. — Звичайні місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 369, відбудуться в неділю, 14. січня, в год. 4. пополудні, в гали церковній. Кожний член має явитись на збори і полагодити недокінчені справи. Уряд вибраний на 1945 рік той самий, що був 1944 року. І. Климишин, предс.; С. Новацький, кас.; М. Куба, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома всім членам, що на річних зборах 24. грудня одобрено вцілости той самий уряд і на 1945 рік. Перші збори відбудуться в неділю, 14. січня, в годині 1. пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. і Мішіган Еве. На ці збори обовязково мають прийти всі члени, бо буде вибір делегатів на 21. конвенцію У. Н. Союзу. Ті всі члени, що платять річно або піврічно, або котрі хотілиб заплатити на рік, коли хотять дістати опуст, так повинні заплатити в цім місяці не пізніше як до 20. січня. Рівнож маймо на увазі, що для Союзу все треба прибутку нових членів, тому старaймося приєднувати нових членів і записувати дітей. — І. Форись, пр.; П. Кізел, секр.; І. Андрусевич, кас.

МІКІСПОРТ, ПА. — Тов. Зап. Січ, від. 132, овідомляє своїх членів і членниць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 14. січня, зараз по Сл. Божій, в галі під церквою. На деннім порядку буде: звіт урядників і контрольорів та вибір уряду на 1945 рік. Обовязком кожного члена є явитися на збори. Також просимо вписувати свої діти до У. Н. Союзу. — За уряд: Д. Сова, предс.; Гр. Куницький, кас.; Й. Несторович, рек. секр.; В. Кочкодан.

ГОЛІЙОН, МАСС. — **Річні збори** Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 52, відбудуться в неділю, 14. січня, в годині 1:30 пополудні, в литовськім Клюбі, 330 Парк ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на час, вислухати звіту уряду і контр. комісії за 1944 рік. Буде вибір уряду на 1945 рік і інші важні справи до полагодження. — За уряд: І. Процишин, предс.; І. Рабець, кас.; Д. Хрупалик, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 241, повідомляє всіх членів, що **річні збори** відбудуться в суботу, 13. січня, в 6. год. ввечір, в гали 74 Геррис Еве. Обовязком кожного члена є явитись на збори, бо є важні справи до полагодження. Буде звіт контр. комісії. Не явившийся член заплатить кару, як ухвалено. Уряд на 1945 рік є такий: Корнило Фірман, предс.; Данило Лукиншик, рек. секр.; Вт. Бардачевський, фін. секр.-кас. Члени контр. комісії: М. Камофнік, А. Горбайчук, В. Кутер. Надз. хворих: П. Кічак, П. Стрик. Прапорщик К. Добривода. Дверник В. Барилюк. — Уряд.

ТАМАСТОН, КОНН. — Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 426, відбудуться 13. січня, в укр. гали на Проспект ул. На річних зборах вибрано такий уряд на 1945 рік: А. Береза, предс.; Т. Михнюв, кас.; Й. Шеремета, секр.

МЕНВІЛ, Р. АЙ. — Збори Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181, відбудуться в суботу, 13. січня, в годині 5. пополудні, в гали У. Н. Дому на Комралей Гел. Обовязком є кожного члена прийти на означений час, бо будуть дуже важні справи до полагодження. Уряд на 1945 рік зістав перевибраний той самий, що був у 1944. Позамісцеві члени хай присилають свій розмет на ту саму адресу. — За уряд: Ю. Ясінчук, предс.; П. Тиняк, кас.; Г. Шевчук, рек. секр.; П. Лапчинський, фін. секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 352, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 14. січня, в годині 2. пополудні, в гали Ukrainian Catholic American Citizen's Society, Second & Thurlow St. Просимо прийти на збори бодай раз на рік, бо маємо важні справи. Буде звіт за цілий рік і вибір уряду на 1945 рік. — За уряд: М. Гавриляк, секр.

НЮ АЛЕКСАНДРІЯ, ПА. — **Річні збори** Бр. св. Петра й Павла, від. 82, відбудуться 14. січня, в 2. годині пополудні, під ч. 42 Селемвіл. Просимо всіх членів прийти на збори хоч раз в році. Буде вибір уряду. — Т. Шиляк, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Любов, від. 45, відбудуться в неділю, 4. січня, в домі Тов. Горожан, 847 Н. Френклін ул., в год. 2. пополудні точно. Просимо членів точно прийти на означений час, бо буде читаний річний звіт і буде вибір делегата на 21. конвенцію У. Н. Союзу. Довгуючих просимо заплатити свої залеглости в цім місяці. Вибраний уряд перебере урядовання. — За уряд: М. Дубас, предс.; А. Гарасим, кас.; Н. Ю. Оєник, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Нац. Зап. Тов. Дністер, від. 361, взиває всіх як добрих членів взяти численну участь в цих звичайних місячних зборах, що відбудуться в суботу, 13. січня, в год. 8. ввечір, в церковній галі, 28 Іст 7. вул. Маємо надію, що всі члени прийдуть на ці перші сьогорічні збори, котрі є дуже важні, а головно бо буде вибір делегатів на 2. конвенцію У. Н. Союзу. Відтак мусимо доповнити уряд, котрий не був вибраний в цілости на виборчих зборах. Просимо не забувати, що перед нами є багато справ ди вирішення. — За уряд: М. Малетич, пр.; 433 E. 9 St., N. Y. C.; Вол. Павлів, рек. секр., 404 Saratoga Ave., B'klyn, N. Y.; І. Галичин, кас.; 329 E. 5 St., N. Y. C.; П. Кучма, фін. секр., 95 E. 7 St., N. Y. C.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. січня, в годині 7:30 ввечір, в укр. прав. галі, 675 Савт 19. вул. Просимо прийти і заплатити свої вкладки. — Т. Болнар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — **Річні збори** Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 14. січня. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде звіт уряду і контр. комісії та вибір уряду на цей рік і багато інших справ до полагодження. — За уряд: П. Мельник, предс.; І. Потучко, рек. секр.; М. Паранич, фін. секр.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. — **Річні збори** Тов. Вільна Україна, від. 200, відбудуться в суботу, 13. січня, в годині 7. вечір точно. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на ці збори, бо важні справи до вирішення. Буде звіт контр. комісії і уряду та вибір уряду на 1945 рік. — За уряд: П. Господарець, предс.; О. Коцопій, кас.; В. Ворґуль, секр., 95-23 — 93 St., Ozone Park, N. Y.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 13. січня, в 7. год. ввечір, в Домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів бути приявними на зборах, бо маємо важні справи. — За уряд: І. Сорока (ст.), предс.; І. Сорока (мол.), кас.; А. Хромяк, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що збори, що мали відбутись 7. січня, відбудуться в неділю, 14. січня, в гали церковній, 34 Біч ул., точно в год. 4. пополудні. Обовязком кожного члена є прийти і передати урядовання новому урядови. Контроля дасть звіт за другий півріk. — М. Галькович, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Тов. Згода, від. 294, відбуде збори в суботу, 13. січня, в 8. год. ввечір, в гали де звичайно. Просимо членів прийти на час, бо маємо деякі справи до полагодження. Напоминаємо довгуючих членів вирівнати свій довг, бо інакше будуть суспендовані. Минулого місяця відбулись річні збори та не можна було вибрати уряду через мале число членів. Тож прийдіть на ці збори і виберіть уряд. Хто не явиться на збори заплатить 50 ц. кари, а урядник 1 дол. Кара не буде дарована. — За уряд: І. Король, предс.; Д. Гуминюк, кас.; Я. Салій, секр.

ФІЛЬДЕЛЬФІЯ, ПА. — Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 14. січня, в домі Укр. Громади при 23-тій і Бравн в 6. год. ввечір. По звіті за цілий рік буде вибір уряду на 1945 рік і вибір делегата на 21. конвенцію У. Н. Союзу. Присутність всіх членів конечна. — О. Горохівський, предс.; П. Максимович, кас.; М. Туркот, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. — Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що на річних зборах вибрано той самий уряд. Збори будуть відбуватися в другу неділю в місяци. В січни, з причини свят, збори не відбудуться, але всі члени мають принести вкладки до секретаря або до інших урядників. — За уряд: В. Шишка, предс.; А. Бодник, кас.; Л. Демчук, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Збори Тов. Укр. Січ, від. 182, відбудуться в неділю, 14. січня, в годині 3. пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк. На порядку дня є тов. справи до полагодження. Просимо всіх членів прийти на збори, а довгуючих просимо вирівнати свої залеглости. — О. Боднарчук, предс.; Г. Яськів, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Дарахівщина, від. 275, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членниць, що **річні** і місячні **збори** відбудуться в неділю, 41. січня, в гали церковній при Грін і Сусекс вул., в год. 7. ввечір. Довгуючі члени по кілька місяців мають прийти і вирівнати свій довг. Хто не буде на цих зборах заплатить кару 2 дол., і за него не прийметься вкладки переданої іншим членом. Буде звіт урядників і вибір уряду на 1945 рік. — За уряд: М. Гречин, предс.; Н. Манорек, кас.; М. Курила, рек. секр.; М. Обуховський, фін. секр., 130 — 1st Ave., New oYrk.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211, повідомляє всіх членів, що на зборах 9. грудня вибрано на 1945 рік такий уряд: В. Ґеба, предс.; Г. Кравчук, заст.; Г. Монастирський, кас.; Г. айРигарт, заст.; Т. Воколовський, секр.; Н. Слободзян, заст.; І. Набережний, П. Рій, надз. хворих; С. Дзера, Д. Фостик, контрольори; І. Ґеба, господар маєтку; М. Каралюс, дверник. Наступні збори відбудуться в суботу, 13. січня, в год. 8. ввечір, в гали 35 Варен ул. Обовязком кожного члена є бути на тих зборах. — Т. Соколовський, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє всіх своїх членів, що на річних зборах 9. грудня вибрано такий уряд. Я. Лещак, предс.; С. Лабунський, заст.; П. Оостапчук, фін. секр.; П Пілат, кас.; М. Костів, рек. секр.; контр. комісія: С. Пограничний, І. Пілат і М. Гульник; надз. хорих: І. Полцвачак і С. Лабунський. А. Поливчак, заст. кас.; Я. Лещак, реп. до У. Н. Дому; Ю Поливчак, хорунжий; Г. Закорчени, капітан; Е. Еамчак і Ю. Родзіняк, трастіси. — Збори мають відбудить в другу суботу по першім. Перші збори вдібудуться 13. січня, в год. 7:30 ввечір, в гали 212 Фултон ул. — П. Остапчук, фін. секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Тов. Зап. Січ, від. 1555, повідомляє своїх членів, що на річних зборах вибрано уряд на 1945 рік такий: І. Будняк, предс.; І. Ґурняк, заст.; В. Дригинич, кас.; І. Макар, заст.; М. Чумер, фін. секр.; П. Щуцький, прот. секр.; Н. Колодій, Д. Федчишин і Й. Ковальський, контрольори, М. Чабрак, Д. Дудич і Н. Сетник, надз. хворих. І. Петренко, дверник. Збори надалі відбуватимуться в другу пятницю по першім, в гали де звичайно. — За уряд: І. Будняк, предс.; В. Дригинич, кас.; М. Чумер, секр., 343 Laurie St., Perth Amboy, N. J.

ВЕСТ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори відділу 62 відбудуться в неділю, 14. січня, в годині 3. пополудні. Всі члени обовязані прийти на ці збори, бо буде вибір уряду на 1945 рік. Збори відбудуться у домі теперішньої секретарки: Mrs. Mary Gejeta, 2403 S. Millick St., West Phila., в год. 3. пополудні.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. — Бр. св. О. Николая, від. 344, повідоляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 14. січня, точно в годині 4. пополудні. Обовязком всіх членів є прийти на означений час і привести нових членів, котрий приймемо без оплати вступного. Просимо довгуючих членів вирівнати свої залеглости. Прийдіть всі, бо мусите вибрати уряд на 1945 рік. Член чи членниця, що не буде на зборах, підлягає карі. — Т. Присташ, предс.; Я. Ризік, кас.; Г. Ґеба, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Усім тим, що переслали святочні побажання — щира дяка за память і добре слово.

Українсько-Американський Допомоговий Комітет.

Усі членські зголошення та жертви посилати до:
UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
847 N. FRANKLIN STREET
PHILADELPHIA 23, PA.

КУПІТЬ КНИЖКУ

УКРАЇНЦІ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Написав
Д-р ВАСИЛЬ ГАЛИЧ

UKRAINIANS IN THE UNITED STATES
By WASYL HALICH, Ph. D.

Сторін XII+174. Ціна $2.50. 22 Ілюстрації.

Це наукова книжка, написана англійською мовою і видана накладом друкарні Шікаґовського університету, за яку автор дістав титул доктора фільософії. Ця книжка є потрібна для американців, далі для слован в Америці, а в першу чергу для американців українського роду.

В тій книжці описано такі питання:

Хто є українські імігранти й звідки вони вийшли? Чому українці іміґрували до Злучених Держав? Як вони пристосовувалися до прибраної вітчини? Як вони бралися в Америці до фармерства, бизнесу і ріжних професій? Які організації створили українці в Америці? Якою є їхня преса? Яке є духове життя української іміграції? Яка її будучність?

Ця цікава і потрібна книжка повинна буде в домі кожного українця. Замовлення з $2.50 висилайте до:

"SVOBODA"
81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

У ЦІ ЧАСИ, КОЛИ ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТІЇ
в боротьбі проти тоталітарних диктаторів шукають способів мирної співпраці народів і держав,
одною з книжок справді на часі є книжка про Україну, її минуле й сучасне:

„ІСТОРІЯ УКРАЇНИ"
проф. МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО
в англійському переводі:

A HISTORY OF UKRAINE
By MICHAEL HRUSHEVSKY

СТОРІН 629 4 КАРТИ (мапи) PRICE $4.00

Для замовлення виріжте понижчий купон і зашліть зо замовленням.

- - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю оськут ...... долярів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені ...... примірників Історії України проф. Михайла Грушевського в англійськім перекладі.

Імя ....

Адреса ....

Місто .... Стейт ....

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ
ШЛУНКА, ШКІРИ, НЕРВІВ
ГЕМОРОЇДИ И ІНШІ ЗАПАЛЕННЯ КУТНЬОЇ КИШКИ
Нирок, міхура, шлунка і внутренностей забурення. Катар і хронічні боляки, біль у крижах, загальне ослаблення і хронічний ревматизм і сяятику. Лучі Екс, екзамінація крови і мочі запевняє докладну діягнозу і відповідне лікування. Застрикування, коли вказане. Зайдіть сьогодня на пораду. Мужчин і Женщин лікуємо модерними методами зо скорою поміччю.
Всі хронічні недуги лікуємо науково.
ОПЛАТА УМІРКОВАНА — МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ $2.
Dr. ZINS (28-літне заведеня)
110 EAST 16 STREET, N. Y. — NEAR UNION SQUARE
Щоденно від 9. г. рано до 7. г. вечц. У неділі від 9. рано до 2. попл.

ГОРИ ГОВОРЯТЬ
Роман у 2-ох частях знаменитого повістяра Уласа Самчука
Сторін 194. — Ціна $1.00.
Замовлення разом з належитістю слати до:
"Svoboda"
P. O. BOX 346
Jersey City, N. J.
З Канади замовлення треба платити американською валютою.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
і вище
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-8568
BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 1106. Останній зо звірів.

HAVING WITNESSED THE POWER OF TARZAN, THE SURVIVING GORILLA SURRENDERED.

Гориль бачив уже силу Тарзана і здався.

DOCILELY THE GREAT BEAST FOLLOWED THE APE-MAN BACK TO THE CITY.

Великий звір послушно пішов за Тарзаном до міста.

THE FRIGHTENED CITIZENS DEMANDED THAT THE GORILLA BE PUT BEHIND BARS. TARZAN TOOK HIM TO THE JAIL.

Перестрашені мешканці міста жадали, аби горилля замкнути за крати. Тарзан узяв його до вязниці.

THERE, IN A CELL, THE JUNGLE LORD FOUND JONATHAN WACKER.

Там у вязниці Тарзан побачив увязненого Джонатана Векера.